

MILLIY IQTISODIYOTDA KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISH
YO'NALISHLARI VA OMILLARI.

Saparboyev Akbarbek Marks O'g'li

Osiyo Xalqaro Universiteti talabasi (2-kurs magistratura) Yonalish kodi va nomi : 70310102-
Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalari bo'yicha) akbarbek0233@gmail.com +998975270233

Annotatsiya: Milliy iqtisodiyotning mustahkam va barqaror rivojlanishi, ko'plab omillarga bog'liq bo'lib, ularning ichida kichik biznesning roli nihoyatda muhimdir. Kichik biznes mamlakatning iqtisodiy salohiyatini oshirish, ish o'rinlarini yaratish, innovatsiyalarni joriy etish, mahalliy ishlab chiqarishni rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. Kichik biznesni rivojlantirish nafaqat iqtisodiy jihatdan, balki ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda ham muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada kichik biznesning milliy iqtisodiyotdagi o'rni, uning rivojlanishiga ta'sir qiluvchi asosiy omillar va biznesni rivojlantirish yo'nalishlari haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: Kichik biznes, milliy iqtisodiyot, rivojlanish strategiyalari, moliyaviy qo'llab-quvvatlash, ish o'rinlarini yaratish, innovatsiyalar, boshqaruv ko'nikmalari, texnologik yordam, mahalliy ishlab chiqarish, raqobatbardoshlik, eksport imkoniyatlari, infratuzilma.

KIRISH

Milliy iqtisodiyotning samarali va barqaror rivojlanishi uchun kichik biznesning ahamiyati katta. Kichik bizneslar iqtisodiyotda o'ziga xos o'rin tutadi, chunki ular nafaqat ish o'rinlarini yaratish, balki innovatsiyalarni rivojlantirish, mahsulot va xizmatlar sifatini oshirish, shuningdek, raqobatni kuchaytirish orqali iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda ham muhim rol o'ynaydi. Kichik bizneslar mahalliy ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash, resurslardan samarali foydalanish va milliy iqtisodiyotni diversifikatsiya qilishda katta ahamiyatga ega.

Bugungi kunda kichik biznesning rivojlanishi nafaqat iqtisodiyotni modernizatsiya qilish, balki ijtimoiy jihatdan ham barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi. Ko'plab mamlakatlar kichik va o'rta biznesni rivojlantirishni iqtisodiy siyosatning asosiy ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilab, unga turli xil qo'llab-quvvatlash dasturlarini joriy etmoqdalar. Kichik biznesni rivojlantirish orqali yoshlar, ayollar va boshqa kam ta'minlangan guruhlarni ish bilan ta'minlash, innovatsion g'oyalarni amalga oshirish va mahalliy bozorlarda barqaror o'rin egallash mumkin.

Shu bilan birga, kichik biznesning rivojlanishiga bir qator omillar, jumladan, moliyaviy resurslar, huquqiy muhit, texnologik infratuzilma, ta'lim va boshqaruv ko'nikmalari kabi omillar ta'sir ko'rsatadi. Ushbu maqolada kichik biznesni rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari va ularga ta'sir qiluvchi omillar haqida batafsil tahlil qilinadi. Kichik biznesni qo'llab-quvvatlash va uning rivojlanishini rag'batlantirish uchun davlat siyosatining muhimligi ham alohida ta'kidlanadi.

Asosiy qismi: Kichik biznes iqtisodiyotda muhim rol o'ynaydi, chunki u ko'plab sohalarda raqobatni oshiradi, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish jarayonlarini

diversifikatsiya qiladi. Kichik va o'rta biznes kompaniyalari iqtisodiyotni turli qatlamlarida faoliyat yuritadi, ularning aksariyati quyidagi sohalarda ishlaydi:

Ish o'rinlarini yaratish: Kichik bizneslar ko'plab yangi ish o'rinlari yaratadi, ayniqsa, yoshlar va ayollarni ish bilan ta'minlashda katta ahamiyatga ega.

Innovatsiyalarni rivojlantirish: Kichik bizneslar o'z faoliyatida innovatsiyalarni amalga oshirish, yangi mahsulotlar va xizmatlarni joriy etish orqali iqtisodiyotni modernizatsiya qilishda muhim o'rin tutadi.

Mahalliy ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash: Kichik bizneslar mahalliy resurslardan samarali foydalanish va ularni ishlab chiqarish jarayonlariga jalb qilish imkonini beradi. Bu milliy ishlab chiqarishni kuchaytiradi.

Iqtisodiy diversifikatsiya: Kichik biznes iqtisodiyotda turli sohalarning rivojlanishiga yordam beradi, bu esa iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Kichik biznesni rivojlantirish yo'nalishlari

Kichik biznesni rivojlantirishda bir qator strategiyalarni amalga oshirish kerak. Quyidagi yo'nalishlar kichik biznesning o'sishini ta'minlashda muhim hisoblanadi:

Moliyaviy qo'llab-quvvatlash: Kichik bizneslar uchun moliyaviy resurslarning etishmasligi eng katta to'siq hisoblanadi. Bank kreditlari, mikrokreditlar va subsidiya dasturlari orqali kichik biznesni moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimi samarali rivojlantirilishi kerak. Xususan, startaplar va yangi tashkil etilgan kichik kompaniyalar uchun moliyaviy yordam ko'rsatish juda muhimdir.

Boshqaruv va texnologik yordam: Kichik bizneslar ko'pincha boshqaruv ko'nikmalariga ega bo'lmasligi, shuningdek, zamonaviy texnologiyalarni qo'llashda qiyinchiliklarga duch keladi. Kichik biznes uchun boshqaruv va texnologiyalarni o'rganish kurslarini tashkil etish, treninglar o'tkazish va maslahat xizmatlarini ko'rsatish orqali bu muammolarni hal qilish mumkin.

Yuqori sifatli infratuzilma yaratish: Kichik biznesning rivojlanishi uchun yaxshi infratuzilma zarur. Yaxshi transport tizimi, tezkor internet, savdo markazlari va omborxonalar xizmati kabi infratuzilmalar kichik biznesni rivojlantirishga yordam beradi. Shu bilan birga, soliq va bojxona tizimlarining soddalashtirilishi, huquqiy muhitning yaxshilanishi zarur.

Mahsulot va xizmat sifatini oshirish: Kichik bizneslar o'z mahsulotlari va xizmatlarini doimiy ravishda takomillashtirib borishlari kerak. Bu esa raqobatbardoshlikni oshiradi va bozorda barqaror o'rin egallash imkoniyatini yaratadi.

Eksportni rivojlantirish: Kichik biznesning global bozorga chiqishi uchun eksport imkoniyatlarini yaratish zarur. Xususan, kichik kompaniyalar o'z mahsulotlarini xalqaro bozorga chiqarish orqali yangi bozorlarni zabt etishlari mumkin.

Xulosa: Kichik biznes milliy iqtisodiyotning muhim qismini tashkil etadi va uning rivojlanishi uchun turli omillarni hisobga olish zarur.

Moliyaviy, huquqiy, texnologik va infratuzilma sohalarda amalga oshiriladigan islohotlar kichik biznesni rivojlantirishga katta hissa qo'shadi.

Milliy iqtisodiyotda kichik biznesni qo'llab-quvvatlash va unga to'g'ri yo'nalishlar berish, nafaqat iqtisodiy o'sishga, balki ijtimoiy barqarorlikka ham xizmat qiladi.

Kichik biznesning barqaror rivojlanishi uchun davlat tomonidan qo'llab-quvvatlovchi siyosat va samarali strategiyalar zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi. T.: O'zbekiston, 2009- 40b.
2. «Tadbirkorlik to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasi qonuni. T.: O'zbekiston, 1991.
3. «Kichik va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishni rag'batlantirish to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasi qonuni. T.: O'zbekiston, 1995.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. Talim muassasalarining bitiruvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga jalb etish borasidagi qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida. 2010-yil 28 iyul.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. Monopoliyaga qarshi ishlarni tartibga solish va raqobatni rivojlantirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida. 2010-yil 26 fevral, PF-4191- son.
6. <https://ru.wikipedia.org>
7. <https://kitobxon.com/uz/kitob>
8. <http://fayllar.org>
9. <http://fayllar.org>